RODZINA SCHWABE
rys historyczny

Karl Traugott Schwabe syn Leberechta Schwabe i jego żony Amalie Liebbenkes, urodził się w Chemnitz (Saksonia) 25.5.1819 roku, ojciec Karla T. Schwabe był właścicielem fabryki tkanin bawełnianych w Chemnitz. Do Białej przybył Karl Treugott Schwabe w 1846 roku jako 27 letni młodzieniec posiadając zawód i kilkuletnią praktykę w zawodzie ludwisarza-odlewnika metali. Tutaj w Białej założył niewielki zakład ludwisarski przy Placu Deskowym (dzisiejszy Plac Opatrzności Bożej) i tam odlewał swoje pierwsze dzwony kościelne, które w następnych latach XIX i XX wieku będą sławiły ludwisarnię w Białej „Karl Schwabe" dostarczając dzwony kościelne dla Galicji i „sąsiednich krajów koronnych" tj. Śląska Austryjackiego i Węgier.W roku 1849 Karl T Schwabe żeni się z parafianką z Białej Augustą Grell (1824-1888), ślubu udziela im ksiądz Johann Chmiel, z małżeństwa tego rodzi się 8-ro dzieci:
1850-Karl Gustaw późniejszy właściciel firmy /Karl Schwabe/

1850-Karl Gustaw późniejszy właściciel firmy /Karl Schwabe/
1852-Georg Fridrich inżynier mechanik, współwłaściciel firmy /Gülcher & Schwabe/
1854-Gustav Adolf inżynier elektryk w Wiedniu.
1857-1859 -Ernst Rudolf
1859-1827-Ida Emilie
1860-1861-Hugo Emilil
1871-Ernst Robert zmarł
Wszystkie dzieci Karla i Augustu Schwabe ochrzcił pastor bialskiej parafii ewangelickiej ks. J. Hönel.
Po ponad 20 latach w 1871 roku K.T. Schwabe kupuje nieruchomość nad ptokiem Niwka w Białej przy Augasse 60 (była to działka na lewym brzegu Niwki,w okolicach dzisiejszego skrzyżowania ulic Stojałowskiego i Broniewskiego, Niemcy potok Niwka nazywali Auka od niemieckiej nazwy rzeki Aubach, w tym czasie rzeka ta płynęła wzdłuż obecnej ulicy Stojałowskiego w 1916 roku koryto rzeki pokryto betonową jezdnią od skrzyżowania z ul. Ratuszową do ujścia Niwki do Białki, latach 70 XX wieku wybudowano jezdnię nad niezabudowanym odcinkiem rzeki Niwką od kościoła Opatrzności Bożej do skrzyżowania z ul. Ratuszową). Na wspomnianej wyżej posesji zbudował K.T.Schwabe ludwisarnię i odlewnię metali. Firma nosiła imię właściciela tj.Karl Schwabe i produkowała dzwony kościelne oraz świeczniki, lichtarze i inne elementy metalowe z stopów miedzi cyny i cynku.

Karl Traugott Schwabe zmarł w Białej 19.01.1873 roku, a jego małżonka Augusta w 1888 roku oboje pochowani są na bialskim cmentarzu ewangelickim w kwaterze - mur wschodni Mw/39 przez ks. J. Hönela i ks. H. Fritche.
Ludwisarnię i odlewnię metali przy Augasse 60 przejmuje najstarszy syn Karl Gustaw Schwabe ur.18.10.1850 roku w Białej. Produkowano wtedy na skalę masową dzwony kościelne i świeczniki i inne wyroby metalowe znane i kupowane w całej monarchii austro-węgierskiej, a potem w odrodzonej Polsce.
Karl Gustaw Schwabe ożenił się w 1881 roku z bielszczanką Emmą Emilia Bütner ślub odbył się w kościele ewangelickim w Bielsku ich dzieci to:
1882-1939 Margarette ,żona porucznika armii austriackiej Josefa Lahoty.
1883-Karl Traugott , inżynier współwłaściciel ludwisarni.
1885 Gertrud, żona urzędnika bankowego w Bielsku Oskara Proske.
1889-Oskar Georg , współwłaściciel ludwisarni.
1894-Helene , żona mistrza budowlanego z Bielska Adolfa Lukawskiego.
W 1907 roku K.G. Schwabe nabył sąsiednią zabudowaną posesję i rozwinął produkcję, jako siłę napędową zastosował silnik spalinowy do napędu wentylatorów i innych urządzeń odlewni.
Karl Gustav Schwabe w czasie swojego pracowitego życia był również radnym gminy Biała zajmując się głównie rzemiosłem i przemysłem. Był wiernym ewangelikiem parafii w Białej oraz jej filantropem i hojnym darczyńcą.
W 1881 roku zawieszono na wieży kościoła ewangelickiego w Białej trzy dzwony odlane przez firmę /Karl Schwabe/, nie dotrwały one do czasów współczesnych, w 1915 roku władze austriackie zarekwirowały je na cele wojenne. Karl, Gustaw Schwabe zmarł 31.12.1931 roku i został pochowany przez ks. B. Porwala w grobie rodzinnym na bialskim cmentarzu, obok pochowana jest jego małżonka Emma, która zmarła o 7 miesięcy wcześniej 14.05.1931 roku. Po śmierci Karla Gustawa Schwabe , współwłaścicielami firmy byli jego synowie Karl,Treugott i Oskar,Georg. Firma /Karl Schwabe/przetrwała do 1945 roku i została znacjonalizowana, dzisiaj niema po niej śladu, zaś ostatni jej właściciele bracia Karl,Traugot i Oskar , Georg po 1945 roku opuścili Białą.
Rodzina Schwabe posiada swoje miejsce wiecznego spoczynku na cmentarzu ewangelickim w kwaterze mur wschodni- Mw/39, monumentalne założenie przyścienne modernistyczne grobu rodzinnego Schwabe wykonał zakład kamieniarski /Moretto Wiktor & Syn/ z Białej, którego firma mieściła się przy ulicy Żywieckiej.

Georg.Adolf Schwabe młodszy brat K.G Schwabe urodził się w 1852 roku w Białej ochrzczony został w parafii ewangelickiej przez ks. J. Hönela, był wykształconym inżynierem mechanikiem.
Ożenił się z Else.Marią Gülcher ur.w 1867 roku w Białej , córką małżeństwa Oskara Gülchera i Hermine Charlotte Sennewaldt (córka burmistrza Bielska) , jej ojciec O.J.Gulcher był właścicielem fabryki sukna w Białej /Gülcher & Sternickel/. Po ożenku wraz teściem Oskarem Gülcherem założył firmę budowy maszyn i elektromotorów (silników elektrycznych) /Gülcher & Schwabe/ mieściła się ona w okolicach dzisiejszego D.H.Klimczok i początkowo produkowała krosna tkackie.
W 1900 roku Georg Schwabe uruchomił nowy zakład w Bielsku na terenie Dolnego Przedmieścia ,gdzie za sąsiadów miał fabrykę braci Deutch (Lenko) i papiernię Fijałkowskiego (obecnie ulica Grażyńskiego). Powstała wtedy Fabryka Maszyn Tkackich i Elektromotorów. Firma była znana z znakomitych krosien tkackich i elektromotorów. Sam G.A.Schwabe był autorem kilku patentów z dziedziny konstrukcji krosien, które mocno zrewolucjonizowały proces tkania nie tylko tkanin gładkich i jednokolorowych, ale także wielobarwnych. Była to prawdziwa rewolucja , od tej pory jeden tkacz mógł obsługiwać kilka krosien.
W fabryce produkowano również motory elektryczne, które coraz częściej były instalowane w bielskich i bialskich fabrykach do napędu maszyn produkcyjnych. Produkowano również dynama do oświetlania hal fabrycznych oraz lampy łukowe do oświetlania ulic miejskich. To dzięki firmie /Gülcher & Schwabe/miasto Biała miała elektryczne lampy uliczne.
W kościele ewangelickim w Białej firma /Gülscher & Schwabe/ w 1903 roku wykonała instalację elektryczną i oświetleniową (tablica rozdzielcza zlokalizowana w zakrystii kościoła dotrwała do 2007 roku tj. do wymiany jej przez pana Skrzelę na nowoczesną)
Sam G.A. Schwabe z rodziną zamieszkał w Bielsku w okazałej kamienicy godnej potentata przemysłowego przy Franz Josef Strasse (obecnie 3 Maja i J. Dąbrowskiego),którą wybudował wg projektu znanego bielskiego projektanta i budowniczego Karla Korna, w 1895 roku.
Trzypiętrowa okazała kamienica jest zamieszkała do dzisiaj i uzeka piękną architekturą i wystrojem zewnętrznym, szkoda, że władze miasta tak mało dbają o jej piękny XIX wygląd.Georg F. Schwabe zmarł w Bielsku i pochowany jest na cmentarzu ewangelickim przy ul. Frycza Modrzewskiego.

Firma Schwabe wykonała również dzwony do kościołów ewangelickiego M.Lutra , Opatrzności Bożej w Białej ,Błędowicach-/zaolzie/ Narodzenia NMP -Lipnik i wszystkich kościołów w których są zapisy o przodkach św. Papieża Jana Pawła II z Czańcem, Wadowicami, kościołem św. Floriana w Krakowie /śmierć Feliksa Kaczorowskiego/ i św. St Kostki na Dębnikach gdzie jest zapis o śmierci Karola Wojtyły -seniora i do którego św. pp JP II chodził w czasie Wojny.
Niestety w 1941 roku praktycznie wszystkie dzwony zostały zarekwirowane przez hitlerowców . Dziś tylko ten katalog pozwala to odtworzyć .
Jan Motak 2014

Katalog Firmy Schwabe

Z Biblioteki

Parafii Narodzenia NMP-Lipnik

Skany: Jan Motak

2014

KARL SCHWABE

GLOCKENGIESSEREI

BIAŁA BEI BIELSKO

Im Jahre 1930 gelieferte Glocken.

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY
Narodzenia NMP
43-300 BIELSKO-BIAŁA LIPNIK
ul. ks. Brzóski 3
Skany: Jan Motak
2014

Im Jahre 1930 gelieferte Glocken.

Pfarrgemeinde	Gewicht kg	Stimmung
Nowa Wieś k. Królewskiej Huty	3027	h
	1444	d 1
	1067	e 1
Kalwarja Zebrzydowska, OO. Bernardyni	2017	cis 1
	1026	eis 1
	609	gis 1
Lwów, OO. Bernardyni	1805	d 1
	831	fis 1
	526	a 1
	287	h 1
Radlin, O/S.	1957	cis 1
	1021	eis 1
	585	gis 1
	401	a 1
Godów, O/S.	1394	es 1
	636	g 1
	417	b 1
CHICAGO, Amerika	1800	d 1
Szamotuły, woj. Poznańskie (Glockenspiel)	1600	c 1
	624	fis 1
	493	gis 1
	331	ais 1
	284	h 1
	197	cis 2
Soły, woj. Wileńskie	987	e 1
	506	gis 1
	289	h 1
	201	cis 2
Rzeszów	1349	d 1
	623	fis 1
	397	a 1
Kalisz, kościół Kolegjacki	843	fis 1
	431	ais 1
	235	cis 2
Frysztak	801	f 1
	389	a 1
	223	c 2
Kalisz, evang.	957	e 1
	577	gis 1
Żory, evang., O/S.	828	fis 1
	408	ais 1

Pfarrgemeinde	Gewicht kg	Stimmung
Ostrów, evang., woj. Poznańskie	662	g 1
	334	h 1
	206	d 2
Gaszowice, O/S.	644	g 1
	340	h 1
	204	d 2
Jurków	628	fis 1
	321	ais 1
	188	cis 2
Niedobczyce, O/S.	1221	dis 1
	289	h 1
	178	dis 2
Chybie, woj. Śląskie	613	fis 1
	321	ais 1
	191	cis 2
Nieboczowy, O/S.	621	fis 1
	326	ais 1
	186	cis 2
Piotrowice k. Katowic, O/S.	652	g 1
	346	h 1
	203	d 2
Piaski Wielkie	802	f 1
	400	a 1
	219	c 2
Ruda Śląska, O/S.	493	g 1
	272	h 1
	177	d 2
Warszawa, evang. Garnisonskirche	576	gis 1
	270	c 2
	168	dis 2
Czarnocin, woj. Łódzkie	572	g 1
	272	h 1
	155	dis 2
Częstochowa, kościół św. Rocha	500	gis 1
	293	h 1
	185	dis 2
Starogard, Pomorze	593	g 1
	410	a 1
Nowosolna, evang., woj. Łódzkie	637	fis 1
	233	cis 2
Kosina	637	f 1
	188	c 2
Kłobuck	830	fis 1
Czeladź	621	fis 1

Pfarrgemeinde	Gewicht kg	Stimmung
Gołonóg	814	f¹
	378	a¹
Zembrzyce	605	gis¹
Blizanów	511	a¹
	295	c²
Orzesze, O/S.	646	g¹
	337	h¹
Kęty	642	fis¹
	401	a¹
Łętownia	589	gis¹
	233	cis²
Alwernia, OO. Bernardyni	506	gis¹
	186	h¹
Rajbrot	497	gis¹
	235	c²
	155	dis²
Trzciana k. Rzeszowa	483	as¹
	270	c²
	144	es²
Żytniów k. Wielunia	410	a¹
	236	c²
	169	e²
Śmigiel, evang., woj. Poznańskie	587	g¹
	282	h¹
Istebna	393	a¹
	223	c²
	130	e²
Podlaski Wysokie, evang., woj. Poznańskie	403	a¹
Żwiernik	404	b¹
Czerna, OO. Karmelici	585	g¹
Kościelna Wieś	485	gis¹
Brzeszcze	585	g¹
Zdziarzec	393	a¹
	190	cis²
	117	e²
Chlewice	211	c²
	111	e²
	89	g²
Leżajsk, gr.-kath.	601	as¹
	292	c²
Gołkowice, O/S.	403	gis¹
	185	cis²
Krzyż k. Tarnowa	134	b¹

Pfarrgemeinde	Gewicht kg	Stimmung
Ostrów, evang., woj. Poznańskie	662	g 1
	334	h 1
	206	d 2
Gaszowice, O/S.	644	g 1
	340	h 1
	204	d 2
Jurków	628	fis 1
	321	ais 1
	188	cis 2
Niedobczyce, O/S.	1221	dis 1
	289	h 1
	178	dis 2
Chybie, woj. Śląskie	613	fis 1
	321	ais 1
	191	cis 2
Nieboczowy, O/S.	621	fis 1
	326	ais 1
	186	cis 2
Piotrowice k. Katowic, O/S.	652	g 1
	346	h 1
	203	d 2
Piaski Wielkie	802	f 1
	400	a 1
	219	c 2
Ruda Śląska, O/S.	493	g 1
	272	h 1
	177	d 2
Warszawa, evang. Garnisonskirche	576	gis 1
	270	c 2
	168	dis 2
Czarnocin, woj. Łódzkie	572	g 1
	272	h 1
	155	dis 2
Częstochowa, kościół św. Rocha	500	gis 1
	293	h 1
	185	dis 2
Starogard, Pomorze	593	g 1
	410	a 1
Nowosolna, evang., woj. Łódzkie	637	fis 1
	233	cis 2
Kosina	637	f 1
	188	c 2
Kłobuck	830	fis 1
Czeladź	621	fis 1

KARL SCHWABE, Glockengießerei, **Biała** bei Bielsko.

Pfarrgemeinde	Gewicht kg	Stimmung
Bartne	194	cis²
Węglewice	106	f²
Klimkówka	194	d²
Brzeźnica k. Bochni	214	c²
	173	d²
Chodywańce	110	f²
Kodeń nad Bugiem, OO. Oblaci	285	c²
Łężkowice	230	c²
	122	es²
Jaksice, woj. Poznańkie	331	h¹
	197	d²
	152	e²
Bielowicko, woj. Śląskie	200	d²
Czaniec	337	h¹
	228	cis²
Międzyrzec na Podlasiu	329	h¹
Hrynów	169	d²
	107	f²
	48	gis²
Tarnawka	295	h¹
Długie Stare, woj. Poznańskie	232	c²
Kalisz, kościół św. Mikołaja	487	gis¹
Ortel Królewski	138	e²
	73	gis²
Gowarczów	485	g¹
Łękawica k. Żywca	148	es²
Cichania	93	g²
Lwów	296	h¹
Jeleń	297	h¹
Jedłownik, O/S.	341	h¹
	178	d²
Przezpolew, woj. Łódzkie	493	gis¹
	287	h¹
Podstolica	120	es²
Janów Lubelski	93	fis²
Lipinki	343	b¹
	204	des²
Koszarawa	400	ais¹
Łubnice	207	d²
Rossosz	205	d²

Pfarrgemeinde	Gewicht kg	Stimmung
Mościska, OO. Redemptoryści	494	gis[1]
Wola, O/S.	339	h[1]
Stróża k. Myślenic	346	b[1]
	114	f[2]
Rudnik	106	f[2]
Zagnańsk, woj. Kieleckie	144	dis[2]
Gdów	280	c[2]
Pilzno, OO. Karmelici	196	des[2]
Piątek Wielki, woj. Łódzkie	312	b[1]
	167	d[2]
Sipiory, evang., woj. Pomorskie	337	h[1]
Pogorska Wola	235	c[2]
Starosielce k. Białegostoku	93	fis[2]
	53	a[2]
	25	c[2]
Łukowa	305	h[1]
Josefsberg, evang.	153	f[2]
	70	a[2]
Kryg	179	dis[2]
Grywałd	222	c[2]
Gniew, evang., woj. Pomorskie	112	e[2]
Lyski, O/S.	288	h[1]
	148	dis[2]
Kraków, klasztor św. Andrzeja	111	f[2]
Wyszanów, woj. Poznańskie	292	c[2]
	200	d[2]
	149	e[2]
Chełm Wielki, O/S.	125	e[2]
Lwów, Handels- und Industriehaus „Dostawa“	171	dis[2]
	95	fis[2]
	50	gis[2]
	20	dis[2]
	37	h[2]
	104	f[2]
	76	gis[2]
	26	cis[2]
	34	b[2]
	66	gis[2]
	66	as[2]
	169	d[2]
	107	f[2]
	48	gis[2]
	76	a[2]
	52	gis[2]
	78	eis[2]

Pfarrgemeinde	Gewicht kg	Stimmung
Lwów, Handels- und Industriehaus „Dostawa“	49	gis²
	26	cis²
	65	gis²
	296	h²
	167	d²
	82	fis²
	50	a²
	18	d²
	197	cis²
	102	f²
	16	d²
	16	d²
	10	e²
Sambor, Tow. Ryznyca	73	g²
	181	dis²
Krzemieniec, Wołyński Konsystorz Duchowny	174	d²
	26	
	15	
	8	
	83	fis²
	105	f²
	13	
	36	b²
	17	
	82	f²
	66	gis²
	57	a²
	30	
	26	
	16	
	11	
	11	
	26	
	16	
	18	
	26	
	48	gis²
	49	gis²
	57	a²
	48	gis²
	46	gis²
	29	
	30	
	30	
	26	
	26	
	24	
	25	
	15	
	15	
	14	
	9	
	10	
	10	
	10	
	66	gis²